

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 44/12

Luksemburg, 19. aprila 2012

Sklepni predlogi generalnega pravobranilca v združenih zadevah C-71/11 in C-99/11

Zvezna republika Nemčija proti Y in Z

Po mnenju generalnega pravobranilca Y. Bota lahko huda kršitev verske svobode pomeni „dejanje preganjanja“, če prosilec za azil zaradi uresničevanja ali zaradi kršitve te svoboščine v izvorni državi dejansko tvega, da mu bodo odvzete najbolj bistvene pravice

Tako je, če zadevna oseba tvega usmritev, mučenje, nečloveško ali ponižujoče ravnanje ali kazen, suženjstvo ali podložništvo ali samovoljen pregon ali zapor

Namen Direktive 2004/83/ES¹ je, da se za vse države članice določijo minimalni skupni standardi in merila za priznavanje statusa begunca prosilcem za azil v smislu Ženevske konvencije². Tako se državljanu tretje države status begunca prizna, če ga je *utemeljeno strah preganjanja* v izvorni državi zaradi rasne, verske ali nacionalne pripadnosti, političnega prepričanja ali pripadnosti družbeni skupini. V skladu s to direktivo pojem *dejanje preganjanja* obsega dovolj resna ali dovolj ponavljajoča se dejanja, da predstavljajo hudo kršitev temeljnih človekovih pravic, zlasti pravic, od katerih odstopanje ni mogoče.

Bundesverwaltungsgericht (zvezno upravno sodišče, Nemčija) je pozvalo Sodišče, naj natančno opredeli okoliščine, v katerih je mogoče kršitev verske svobode, še posebej pravice posameznika, da javno in celovito živi v skladu s svojo vero, opredeliti kot „dejanje preganjanja“ v smislu navedene direktive. Ta predlog za sprejetje predhodne odločbe je bil dan v okviru spora med nemškimi organi in prosilcema za azil, ki sta pakistanska državljana. Ta posameznika sta aktivna pripadnika skupnosti ahmadijcev, islamskega reformističnega gibanja, ki mu že od nekdaj nasprotujejo večinski sunitiski muslimani v Pakistanu in katerega verske dejavnosti so s pakistanskim kazenskim zakonikom zelo omejene. Posameznika svoje vere ne moreta javno izražati, ne da bi tvegala obsodbo za bogokletje, za kar je po navedenem zakoniku predpisana zaporna ali celo smrtna kazen.

V teh sklepnih predlogih je generalni pravobranilec Y. Bot spomnil, da cilj skupnega evropskega azilnega sistema ni zagotovitev zaščite vsakič, ko posameznik v izvorni državi ne more popolno in učinkovito uveljavljati jamstev, ki mu jih priznavajo konvencije o varstvu človekovih pravic, ampak omejitev priznavanja statusa begunca na posameznike, glede katerih obstaja nevarnost, da bodo v izvorni državi preganjani – to je da bodo žrtve grobih in neznosnih posegov v osebnost – in zlasti da bodo hudo kršene njihove pravice, od katerih odstopanje ni mogoče, ter za katere je življenje v tej državi postalo neznosno.

Y. Bot je najprej spomnil, da je verska svoboda temeljna pravica, in zavrnil idejo, da lahko le huda kršitev njenega „jedra“ – intimnega verovanja in izražanja v zasebnem krogu – pomeni dejanje preganjanja. Po mnenju generalnega pravobranilca dejanje preganjanja ni opredeljeno glede na to, na kateri vidik verske svobode se nanaša – intimno verovanje, izražanje v zasebnem krogu ali javno, posamično ali kolektivno –, temveč glede na naravo izvajane represije in njenih posledic za posameznika.

¹ Direktiva Sveta 2004/83/ES z dne 29. aprila 2004 o minimalnih standardih glede pogojev, ki jih morajo izpolnjevati državljani tretjih držav ali osebe brez državljanstva, da se jim prizna status begunca ali osebe, ki iz drugih razlogov potrebuje mednarodno zaščito, in o vsebini te zaščite (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 7, str. 96).

² Konvencija o statusu beguncev, podpisana 28. julija 1951 (začela veljati 22. aprila 1954) (*Recueil des traités des Nations unies*, zv. 189, str. 150, št. 2545 (1954)).

Nato je generalni pravobranilec opozoril na meje, ki se zaradi ohranjanja verske raznolikosti in mirnega sobivanja različnih verskih prepričanj v pravni državi lahko določijo za versko svobodo. Ta namen upravičuje kazensko sankcioniranje nespoštovanja nekaterih prepovedi, če so predpisane sankcije sorazmerne in se o njih odloča ob upoštevanju osebnih svoboščin.

Zato generalni pravobranilec meni, da se nesorazmernost, ki je objektivni odraz preganjanja, to je kršitve pravice posameznika, od katere odstopanje ni mogoče, izraža prek ravni ukrepov in sankcij zoper zadevne osebe.

Po mnenju generalnega pravobranilca lahko huda kršitev verske svobode pomeni „dejanje preganjanja“ v smislu navedene direktive, če prosilec za azil zaradi uresničevanja ali zaradi kršitve omejitev te svoboščine v izvorni državi dejansko tvega usmrnitev, mučenje, nečloveško ali ponižujoče ravnanje ali kazen, suženjstvo ali podložništvo ali samovoljen pregon ali zapor. Pri tem morajo organi, pristojni za obravnavo prošnje za azil, v konkretnem primeru preveriti, kakšno je uveljavljano pravilo v izvorni državi in kakšna je represivna praksa v širšem smislu.

Glede položaja članov skupnosti ahmedijcev v Pakistanu generalni pravobranilec meni, da prepovedi, ki jih vsebuje pakistanska zakonodaja, lahko pomenijo hudo kršitev verske svobode in da sankcije, ki spremljajo te prepovedi, če se dejansko izvajajo, lahko dosežejo raven preganjanja, saj so zaradi zagrožene zaporne kazni ali smrti z njimi tistemu, ki vztraja pri javnem izražanju svoje vere, odvzete najbolj bistvene pravice.

Poleg tega generalni pravobranilec meni, da organ, pristojen za obravnavo prošnje za azil, od prosilca ne more razumno pričakovati, da se odpove verskim dejavnostim, zato da bi se izognil preganjanju. To bi namreč pomenilo zanikanje temeljne pravice, ki mu jo zagotavljajo konvencije o varstvu človekovih pravic. Poleg tega bi bil tako navedeni direktivi odvzet polni učinek, saj ne bi omogočala varstva posameznika, ki se je zaradi odločitve, da bo v izvorni državi uresničeval svoje pravice in svoboščine, izpostavil dejanjem pregona. Nazadnje, ne glede na prizadevanja zadevne osebe glede načina življenja v skladu s svojo vero v javnosti, bi lahko bile v nekaterih državah vse, celo najmanj pomembne dejavnosti, izgovor za vsakovrstno nasilje.

OPOZORILO: Sklepni predlogi generalnega pravobranilca za Sodišča niso zavezujoči. Dolžnost generalnih pravobranilcev je, da Sodišču popolnoma neodvisno predlagajo pravno rešitev v zadevi, ki jo obravnavajo. Sodniki Sodišča zdaj začenejo razpravo v tej zadevi. Sodba bo izdana naknadno.

OPOZORILO: Predlog za sprejetje predhodne odločbe omogoča sodiščem držav članic, da glede spora, ki ga obravnavajo, vprašajo Sodišče o razlagi prava Unije ali mu predlagajo, naj odloči o veljavnosti akta Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba enako zavezuje druga nacionalna sodišča, ki imajo obravnavajo problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sklepa je objavljeno na spletni strani CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793